

УДК 37.0

Т. І. Чернецька

ТЕХНОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОЦІ

У статті розглянуто сутнісний зміст поняття «навчально-дослідницька діяльність» та розкрито особливості її організації з використанням технології «Біла лабораторія» в урочний час.

Ключові слова: викладання, учіння, організація й управління навчально-дослідницькою діяльністю учнів початкової школи.

Постановка проблеми. Визначення спрямованості соціального прогресу на інтенсивне продукування та впровадження досягнень інформаційно-технологічної індустрії в цілому позначається на постійно зростаючих вимогах до формування в підростаючого покоління здатності активно й ефективно діяти в сучасному світі. Це, у свою чергу, спричинює необхідність формування особистості в умовах, що адекватно відповідають тенденціям суспільного розвитку, забезпечують самореалізацію в різних видах діяльності, у тому числі й у навчально-дослідницькій, та сприяють розвитку інтелектуального й творчого потенціалу.

Мета статті полягає у визначенні сутнісного змісту поняття «навчально-дослідницька діяльність» та розкритті особливостей її організації з використанням технології «Біла лабораторія».

Виклад основного матеріалу. Поняття «навчально-дослідницька діяльність» і «науково-дослідницька діяльність», у першу чергу, характеризуються неоднаковою метою та розбіжністю у змісті проведення роботи. Отримання об'єктивно нових результатів, які стосуються різних галузей життєдіяльності людства, є наскрізним цілепокладанням науково-дослідницької діяльності. Щодо мети навчально-дослідницької діяльності, то контекст її проведення спрямовується на цілеспрямований особистісний розвиток, формування навчально-дослідницьких умінь і на оволодіння знаннями, які сприймаються як нові та особистісно значущі лише по відношенню до кожного конкретного взятого індивідуума.

Суть авторського бачення організації навчально-дослідницької діяльності з використанням технології «Біла лабораторія» ґрунтується на тому, що:

- навчально-дослідницька діяльність є одним із видів навчально-пізнавальної діяльності;

- предметом навчально-дослідницької діяльності є навчально-дослідницьке завдання, що за своєю суттю є пізнавальним, у своєму змісті містить проблему, розв'язання якої досягається шляхом виконання різних

видів навчально-пізнавальних завдань, котрі системно упорядковані й слугують досягненню як конкретнопізнавальної, так і загальноосвітньої мети навчально-дослідницької діяльності;

- загальноосвітня мета навчально-дослідницької діяльності стосується передбачення головного очікуваного результату її проведення, який у повному обсязі усвідомлений педагогом та частково – вихованцями;

- зміст загальноосвітньої мети навчально-дослідницької діяльності орієнтований на «зону найближчого розвитку» вихованців та на створення оптимальних умов для оволодіння новими знаннями, формування навчально-дослідницьких умінь, набуття досвіду практичного застосування засвоєного, формування нових пізнавальних потреб і прагнень;

- конкретнопізнавальна мета навчально-дослідницької діяльності представлена змістом навчально-дослідницького завдання та потребує передбачення у свідомості вихованців результату, на досягнення якого спрямовуватиметься їхня діяльність;

- зміст навчально-дослідницької діяльності визначається з урахуванням державних вимог до рівня освіченості, розвиненості та вихованості дитини;

- процесуальність навчально-дослідницької діяльності характеризується реалізованістю двостороннього процесу взаємопов'язаних діяльностей педагога й учнів;

- діяльність педагога включає в себе діяльність з викладання та діяльність з організації й управління процесом виконання вихованцями різних видів навчально-пізнавальних завдань, які є складовими навчально-дослідницького завдання;

- діяльність учнів забезпечується навчально-пізнавальною активністю, яка виявляється у чотирьох способах учіння, характеризується певним рівнем сформованості навчально-пізнавальної самостійності, реалізується в процесі виконання різних видів навчально-пізнавальних завдань та орієнтована на формування здатності до застосування навчально-дослідницьких умінь і на цілеспрямований розвиток сенсорної, пізнавальної, емоційно-вольової та мотиваційної сфер.

В основу моделювання навчально-дослідницької діяльності з використанням технології «Біла лабораторія» покладено ідею акцентувати увагу на домінуючих смислових акцентах у поліфункціональній діяльності педагога та у діяльності учнів з використанням «мови» кольорів та особливостей променів червоного, зеленого і синього кольорів утворювати білий колір під час поєднання їхніх світлових потоків (див. рис.1).

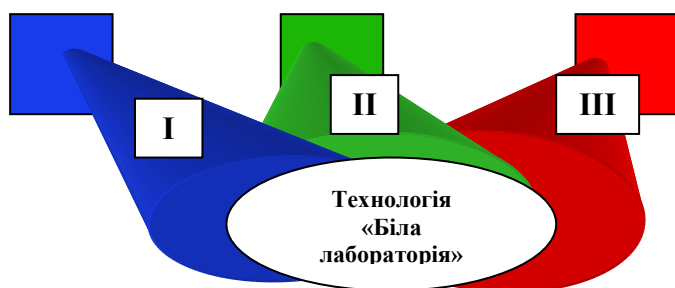

Рис. 1. Утворення білого кольору в результаті поєднання світлових потоків синього (I), зеленого (II) і червоного (III) кольорів та співвіднесення цього процесу з дією технології «Біла лабораторія»

Розкриваючи зміст технології, варто вказати на те, що навчально-дослідницьку діяльність як процес співвіднесено з білим кольором (див. рис. 2). Унікальність цього кольору, зокрема, те, що у його складі за певних умов можна спостерігати всі кольори радуги, розміщені у певному порядку, налаштовує на

виокремлення у складі навчально-дослідницької діяльності навчально-пізнавальних завдань, які різняться між собою цілями, видами та способами їх виконання, проте чітко упорядковуються в систему, упровадження якої слугує досягненню мети як загальноосвітньої, так і конкретнопізнавальної.

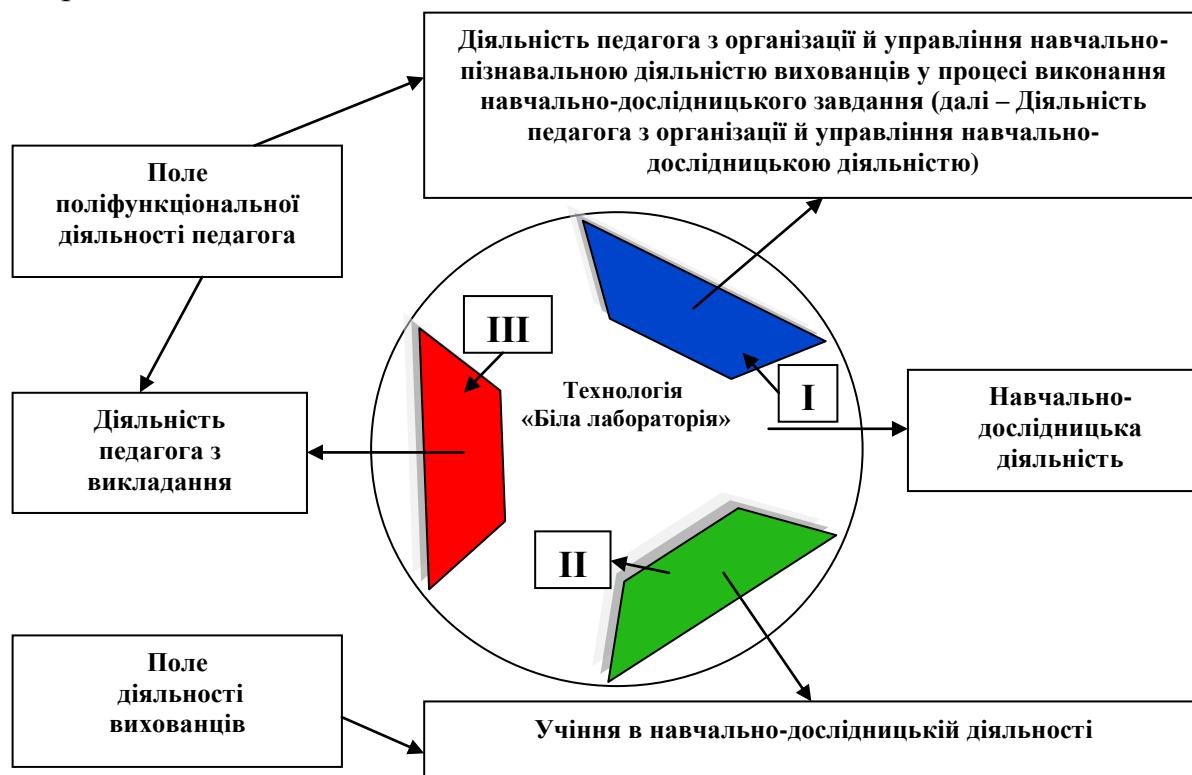

Рис. 2. Співвіднесення кольорів з структурними складовими навчально-дослідницької діяльності та з навчально-дослідницькою діяльністю в цілому

Поліфункціональну діяльність педагога співвіднесено з двома кольорами: червоним та синім. Червоний колір відповідає такій складовій поліфункціональної діяльності педагога, як викладання (див. рис. 2). Співвіднесення одного з основних кольорів спектру зі складовою поліфункціональної діяльності педагога здійснено з урахуванням

особливостей впливу червоного кольору на організм людини та з огляду на необхідність стриманого його використання. Окрім того, встановлення саме такої відповідності між кольором та видом діяльності слугує меті акцентування уваги на тому, що захопленість педагога процесом викладання має низький коефіцієнт корисної дії для вихованців, адже процес пасивного або частково пасивного сприймання інформації сприяє швидкій втраті інтересу до предмета пізнання чи до змісту повідомлення.

Як показано на рисунку 3, червоний колір представлено рядом відтінків. Кольори відтінків відповідають за певну складову характеристики викладання (див. табл. 1). У системі кольорів червоний колір, будучи основним, характеризує процес викладання як такий, що є оптимальним, оскільки процес здійснюється з урахуванням можливостей конкретно визначеного контингенту вихованців і умов здійснення навчально-дослідницької діяльності.

Таблиця 1

Встановлення відповідності між дидактичним змістом діяльності педагога з викладання в навчально-дослідницькій діяльності та червоним кольором і його відтінками

№ з/п	Основний колір та його відтінки	Трактування дидактичного змісту основного кольору та його відтінків
1.		- нечітка постановка завдань, що, у свою чергу, спричинює запитання вихованців
2.		- неодноразове повторення змісту завдання
3.		- повідомлення завдання без зазначення тривалості його виконання
4.	III	- оптимальний, оскільки здійснюється з урахуванням можливостей конкретно визначеного контингенту вихованців і умов здійснення навчально-дослідницької діяльності
5.		- деталізація способу виконання завдання без урахування рівня наочності вихованців
6.		- деталізація способу виконання завдання без урахування рівня навченості вихованців
7.		- повідомлення завдання не містить вказівки на різний обсяг його виконання
8.		- у змісті повідомлення завдання відсутня вказівка на різний спосіб його виконання

Діяльність педагога з організації й управління навчально-пізнавальною діяльністю вихованців у процесі виконання навчально-дослідницького завдання співвідноситься з синім кольором (див. рис. 4). «Мова» кольору підкреслює, що призначення цієї складової

поліфункціональної діяльності педагога полягає у доцільному і оптимальному супроводі процесу здійснення вихованцями навчально-дослідницької діяльності, оскільки організувати навчально-дослідницьку діяльність вихованців – це упорядкувати її в цілісну систему з чітко визначеними складовими, логічною структурою та підпорядкувати конкретно ви значеній загальній освітній і конкретній пізнавальній меті, раціональному використанню часу, доцільному застосуванню обладнання, урахуванню особистісного компонента вихованців, створенню умов для їхньої самореалізації.

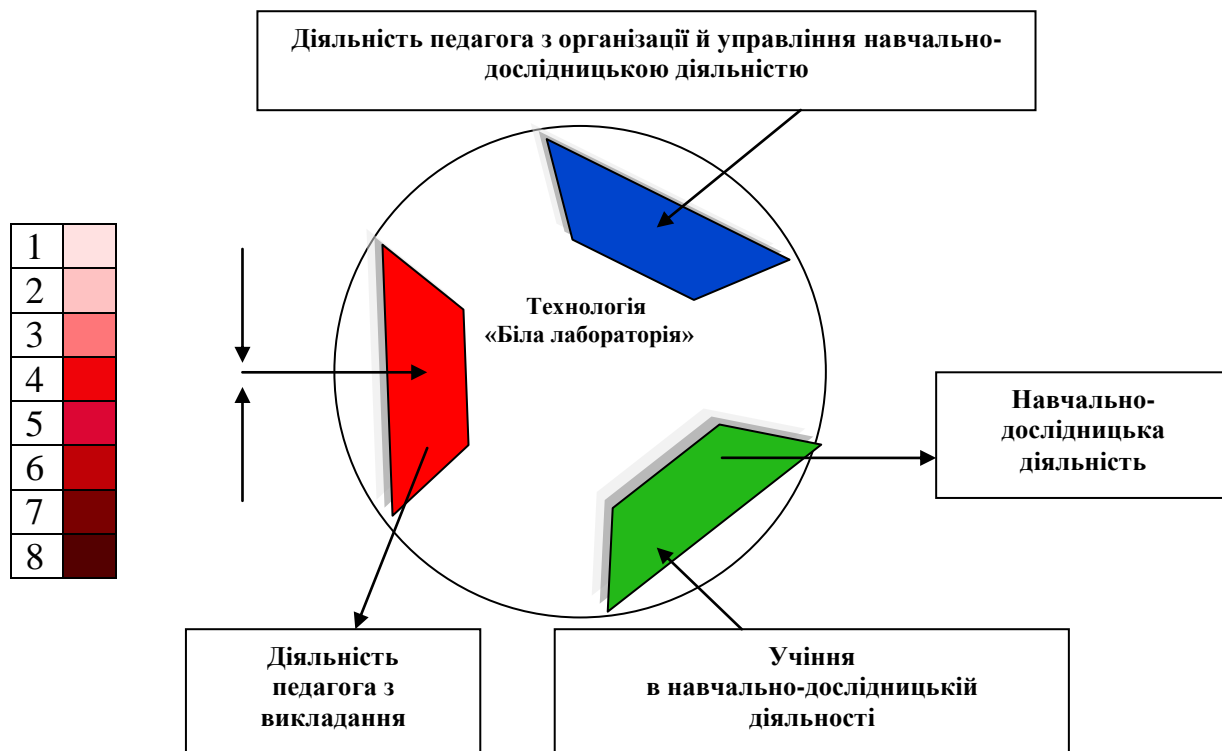

Рис. 3. Співвіднесення червоного кольору та його відтінків із діяльністю педагога з викладання

Організовуючи навчально-дослідницьку діяльність, доцільно спрямувати педагогічні зусилля на створення умов, за яких найраціональніше і найпродуктивніше здійснюватиметься вихованцями виконання різних видів навчально-пізнавальних завдань, забезпечуватиметься психологічний клімат, підтримуватиметься навчальна дисципліна, передбачатиметься логіка чергування видів діяльності та способів їх виконання, надаватиметься доцільне консультування, реалізовуватиметься оптимальне нормування різних видів навчально-пізнавальних завдань тощо.

Управління навчально-пізнавальною діяльністю вихованців у процесі виконання навчально-дослідницького завдання має забезпечуватися інтенсивними зворотними зв'язками та реалізовуватися шляхом упровадження обґрунтованих, цілеспрямованих, оперативних та конкретних коригувальних впливів. Зазначений вид діяльності потрібно

спрямувати на ознайомлення й прийняття кожним вихованцем освітніх завдань і плану діяльності, здійснення навчальних «кроків» для виконання необхідних дій та аналізу проміжних і кінцевих результатів діяльності. У процесі управління навчально-дослідницькою діяльністю слід передбачити створення сприятливих умов для якнайкращого виконання вихованцями поставленого перед ними завдання.

Організуючи й управляючи навчально-дослідницькою діяльністю, слід прагнути до найповнішого врахування не тільки наявних надбань учнів, а й можливих напрямів їхнього подальшого розвитку, перспектив вияву «потенційного Я». Необхідно ставитися до кожного вихованця як до партнера, суб'єкта, особистості, спільно обговорювати цілі дослідницької діяльності й визначати способи їх досягнення.

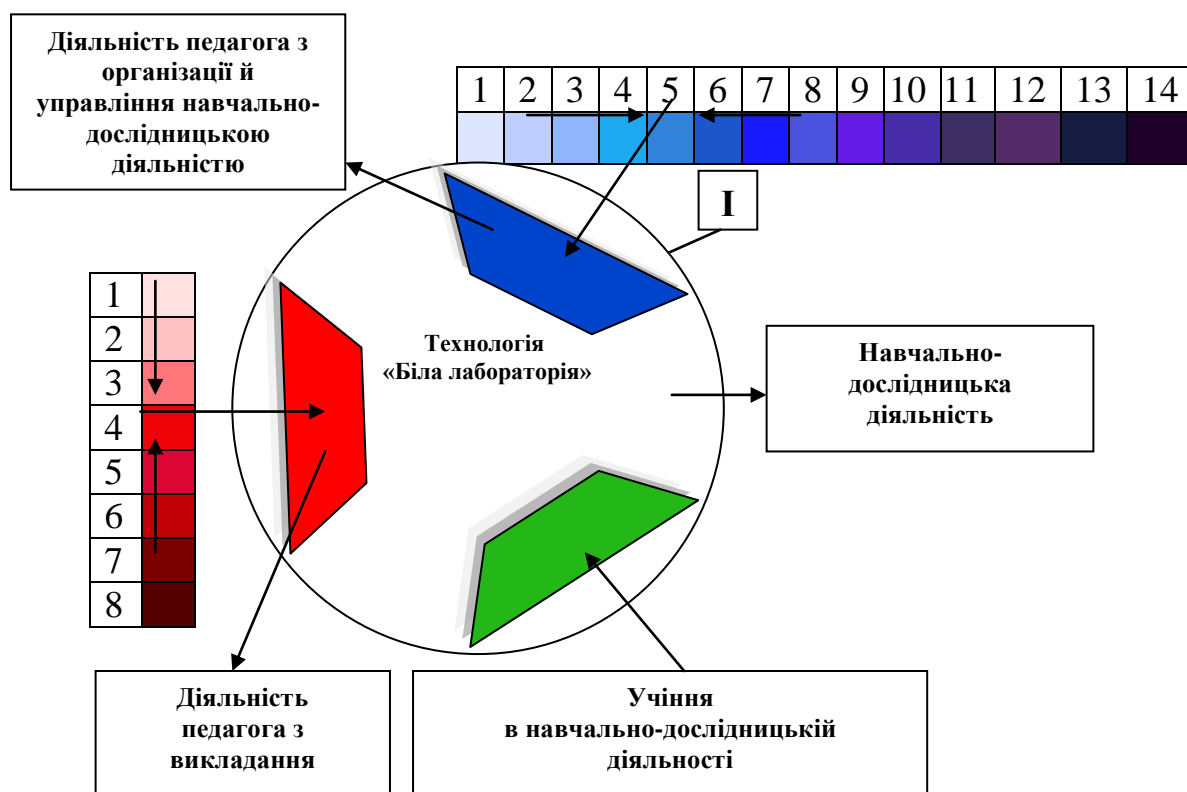

Рис. 4. Співвіднесення синього кольору та його відтінків із діяльністю педагога з організації й управління навчально-пізнавальною діяльністю вихованців у процесі виконання ними навчально-дослідницького завдання

На рисунку 4 синій колір представлено рядом відтінків, які у таблиці 2 співвіднесено з конкретно визначеними характеристиками діяльності педагога з організації й управління навчально-пізнавальною діяльністю вихованців у процесі виконання ними навчально-дослідницького завдання. Зокрема, синім кольором охарактеризовано процес організації й управління навчально-пізнавальною діяльністю як такий, що є оптимальним, оскільки здійснюється педагогом з урахуванням можливостей конкретно визначеного контингенту вихованців і умов здійснення навчально-дослідницької діяльності.

Таблиця 2

Встановлення відповідності між дидактичним змістом діяльності педагога з організації й управління навчально-пізнавальною діяльністю вихованців та синім кольором і його відтінками

№ з/п	Основний колір та його відтінки	Трактування дидактичного змісту основного кольору та його відтінків
1	2	3
1.		- не враховується домінування кінестетичного типу сприймання, що має вияв у здатності вихованця вчитися на досвіді власної діяльності
2.		- не враховується домінування аудіального типу сприймання, зокрема: надання вихованцем переваги сприйманню інформації на слух
3.		- не враховується домінування візуального типу сприймання, що характеризується наданням вихованцем переваги зоровому сприйманню інформації
4.		- не забезпечується гігієнічність і безпечність здійснення вихованцями різних видів навчально-пізнавальних завдань
5.		- не враховується вплив на організм вихованця подразників біологічного (здатність до продуктивної діяльності в певний період доби) та фізичного (зміна температури й вологості повітря, поява шуму) походження
6.		- не враховується залежність вихованців від ситуації або контексту, яка має вияв у нездатності виокремити необхідну (основну) інформацію з фонові (вторинної)
7.	I (7)	- оптимальний, оскільки здійснюється з урахуванням можливостей конкретно визначеного контингенту вихованців і умов здійснення навчально-дослідницької діяльності
8.		- не враховується вияв вихованцями рефлексивної швидкості реагування на перебіг діяльності, наявність якої спричинює потребу в збільшенні часу на засвоєння і обробку інформації
9.		- не враховується вияв вихованцями імпульсивної швидкості реагування на перебіг діяльності, вияв ними швидкої реакції, пошук відповідей шляхом спроб і помилок, спонтанність їхніх самовиявів

Продовження таблиці 2		
1	2	3
10.		- не враховується домінування синтетичного стилю мислення, що виявляється у намаганнях об'єднувати частини в ціле чи будувати ціле зі складових
11.		- не враховується домінування аналітичного стилю мислення, що характеризується наявністю намагань аналізувати, розбираючи ціле на частини або виділяючи в цілому складові чи компоненти тощо
12.		- не враховується домінування творчого стилю мислення, що виявляється в намаганнях привнести нове у спосіб виконання завдання чи його результат
13.		- не враховується схильність до інтровертності у поведінці, яка характеризується прагненням вихованця уникнути активного спілкування або взаємодії з іншими
14.		- не враховується схильність до екстравертності у поведінці, яка має вияв у прагненні вихованця до спілкування чи взаємодії з іншими

Аналізуючи учіння у структурі навчально-дослідницької діяльності, варто наголосити на тому, що це поле діяльності вихованців співвідноситься з зеленим кольором, тобто з кольором, який налаштовує на діяльність, допомагає концентруватися й приймати рішення, сприяє розсіюванню негативних емоцій та має вияв у навчально-пізнавальній активності і навчально-пізнавальній самостійності (див. рис. 5).

У контексті реалізації компетентнісного підходу навчально-дослідницьку діяльність можна трактувати як процес організації учіння, безпосередньою метою якого є засвоєння вихованцем спеціально структурованих знань, умінь, ставлень і цінностей. Це особлива форма активності вихованців, під час якої відбувається формування:

- уміння ефективно діяти у відповідності до змісту завдання (ситуації, проблеми, вимог) навчально-дослідницької діяльності;

- здатності успішно задовольняти індивідуальні та соціальні потреби пізнавального характеру;

- уміння накопичувати досвід, що стосується різних способів оперування інформацією;

- здатності до освоєння різної рольової поведінки та формування вміння застосовувати набуте під час виконання навчально-дослідницького завдання;

- здатності до креативного вирішення завдання навчально-дослідницької діяльності, внесення новизни в хід (спосіб) його виконання.

Прямим продуктом учіння в навчально-дослідницькій діяльності є насамперед розвиток і соціалізація вихованців, оскільки в межах компетентнісного підходу – це діяльність із самовдосконалення

особистості, її результатом є зміни в самому суб'єкті, що відбуваються в ході виконання діяльності й спричиняють розвиток навчально-пізнавальних мотивів, які, забезпечуючи внутрішню цілісність діяльності, пов'язані з потребою в засвоєнні знань, умінь, ставлень, цінностей, узагальнених способів дій, ці мотиви поступово формують уміння ефективно діяти та без сторонньої допомоги набувати, осмислювати, оперувати досвідом, знаннями і уміннями для досягнення поставленої мети навчально-дослідницької діяльності, набувати нових умінь, результативно здійснювати різні способи учіння, зокрема: внутрішнє (навчаю сам себе), екстраактивне (навчання мене), інтраактивне (навчаю інших) та інтерактивне (взаємонавчання).

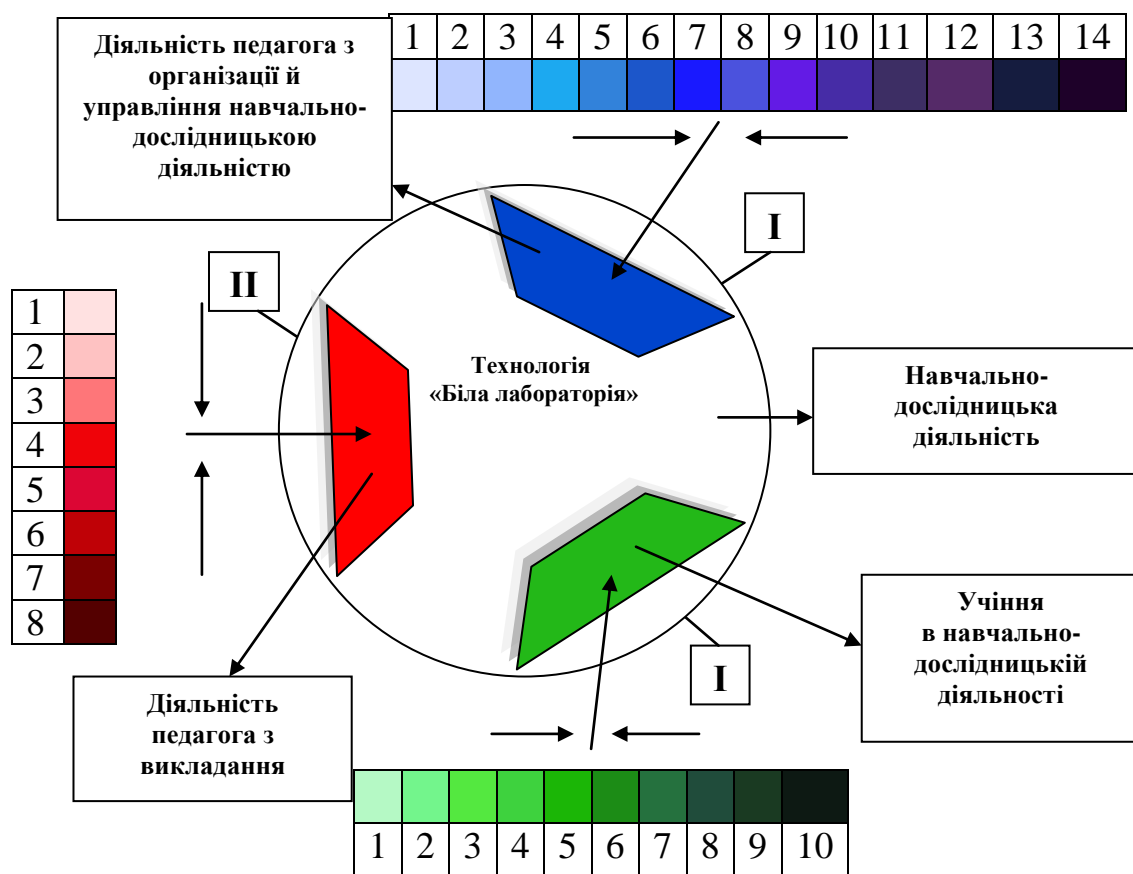

Рис. 5. Співвіднесення зеленого кольору та його відтінків із полем діяльності вихованців, зокрема з учінням в навчально-дослідницькій діяльності

Навчально-дослідницька діяльність у площині компетентнісного підходу до організації учіння характеризується виокремленням репродуктивно-наслідувального, частково пошуково-виконавчого та творчого рівнів активності, що спрямовуються суб'єктом не на перетворення об'єкта, а на його пізнання.

Неодмінною ознакою учіння в навчально-дослідницькій діяльності є внутрішня активність вихованця, за реалізації якої стає неможливим процес механічного засвоєння знань та шаблонного оволодіння уміннями. Внутрішня активність вихованця активізує механізми запам'ятовування,

стимулює переробку інформації, пошук нових знань і способів діяльності. У процесі здійснення активного учіння в навчально-дослідницькій діяльності актуалізується минулий досвід учнів, виникають пізнавальні потреби та психічні новоутворення, які свідчать про розумовий розвиток, формування нових знань, розумових дій та навчально-дослідницьких умінь.

Навчально-пізнавальна активність у структурі навчально-дослідницької діяльності може бути представлена такими видами:

- потенційна – її показниками є допитливість, короткочасний інтерес, наявність непідкріпленого та нереалізованого в діяльності бажання вивчати та пізнавати нове;

- реалізована виконавча – проявляється в репродуктивній діяльності, відзначається такими вольовими зусиллями особи, як енергійність, інтенсивність, відповідальність, сумлінність;

- реалізована реконструктивна – характеризується енергійністю, інтенсивністю, відповідальністю, сумлінністю, умінням визначити засоби діяльності, виконувати просте перенесення вмінь;

- реалізована творча – показниками є ініціатива, самостійність у визначенні мети, завдань, засобів пізнання, вияв інтересу до характеру, ходу, результатів діяльності та максимальний прояв активності.

Навчально-пізнавальна активність розглядається відповідно до репродуктивно-наслідувального, частково пошуково-виконавчого та творчого рівнів її прояву. Репродуктивно-наслідувальний рівень активності (за Т. Шамовою, Г. Щукіною, О. Ярошенко) характеризується в межах сприймання й механічного відтворення інформації. Частково пошуково-виконавчий рівень активності виявляється в самостійному розв'язанні навчально-пізнавальних завдань, під час виконання яких можливими є консультування з педагогом, використання інструктивних матеріалів чи алгоритмів. Творчий рівень активності полягає в самостійній постановці навчально-пізнавальних завдань, визначенні нешаблонного способу їх вирішення або в застосуванні знань і умінь у нестандартній ситуації.

Результативне учіння відповідно до рівнів прояву активності слід організовувати з використанням різних видів навчально-пізнавальних завдань, зокрема таких, як:

- репродуктивно-наслідувальний вид навчально-пізнавального завдання – це завдання, виконання яких потребує сприймання певної інформації і відтворення її змісту або здійснення дій за аналогією, певним алгоритмом чи з урахуванням порад педагога;

- частково пошуково-виконавчий вид навчально-пізнавального завдання – це завдання, змістом яких передбачено активність, що виявляється у здатності використовувати інструктивні матеріалів, алгоритми або ж консультуватися з педагогом для вирішення поставленої проблеми; зміст завдань потребує сформованості вміння добирати способи

дій або засоби для їх виконання, здійснювати просте перенесення знань і вмінь у частково нові для їх застосування умови;

- творчий вид навчально-пізнавального завдання – це завдання, виконання яких передбачає обмірковування нешаблонного способу вирішення пізнавальної проблеми чи нетрадиційного застосування засвоєних знань і набутих умінь, чи привнесення в хід роботи або її кінцевий результат елементів нетрадиційності чи новизни.

Таблиця 3

Встановлення відповідності між дидактичним змістом учіння в навчально-дослідницькій діяльності та зеленим кольором і його відтінками

№ з/п	Основний колір та його відтінки	Трактування дидактичного змісту учіння в навчально-дослідницькій діяльності
1.		- відсутність (недостатня кількість або домінування) екстраактивного способу учіння
2.		- відсутність (недостатня кількість або домінування) інтерактивного способу учіння
3.		- відсутність (недостатня кількість або домінування) внутрішнього способу учіння
4.		- відсутність (недостатня кількість або домінування) інтраактивного способу учіння
5.	II (5)	- оптимальний, оскільки здійснюється з урахуванням можливостей конкретно визначеного контингенту вихованців і умов здійснення навчально-дослідницької діяльності
6.		- відсутність (недостатня кількість або домінування) завдань репродуктивно-наслідувального рівня навчально-пізнавальної активності
7.		- відсутність (недостатня кількість або домінування) завдань частково пошуково-виконавчого рівня навчально-пізнавальної активності
8.		- відсутність (недостатня кількість або домінування) завдань творчого рівня навчально-пізнавальної активності
9.		- відсутність самостійного обрання засобів для виконання навчально-пізнавальних завдань
10.		- відсутність рефлексії як у ході виконання навчально-пізнавальних завдань, так і по завершенню проведення навчально-дослідницької діяльності

Відповідно до міркувань І. Лернера, у процесі учіння якість знань формується на трьох рівнях їх засвоєння. Для репродуктивно-наслідувального рівня типовим є усвідомлене сприйняття знань та їх

запам'ятовування у формі безпосереднього засвоєння образу об'єкта, що вивчається, або відтворення знань про нього. Частково пошуково-виконавчий рівень характеризується засвоєнням засобів застосування знань за зразком, включаючи модифікації цього зразка, що легко розпізнаються. Натомість творчий рівень відрізняється готовністю вихованця творчо застосовувати засвоєні знання в незнайомій або нестандартній ситуації.

У разі, якщо мова йде про навчально-дослідницькі уміння, то під час виконання навчально-пізнавальних завдань репродуктивно-наслідувального рівня навчально-пізнавальної активності відбувається формування умінь, у той час як у процесі виконання завдань частково пошуково-виконавчого рівня навчально-пізнавальної активності набуті уміння зазнають удосконалення, а під час виконання вихованцями завдань творчого рівня навчально-пізнавальної активності фіксуються процеси формування гнучкості у застосуванні набутих умінь і удосконалення механізмів оперування ними.

Щодо навчально-пізнавальної самостійності, то під час організації навчально-дослідницької діяльності варто скористатися напрацюваннями О. Савченко й охарактеризувати навчально-пізнавальну самостійність з огляду на:

1) характер активності вихованця:

- виконання одноманітних непродуктивних дій без коментування;
- здійснення дій, що супроводжуються міркуваннями;
- виконання раціональних дій, що супроводжуються міркуваннями;

2) ставлення вихованця до труднощів:

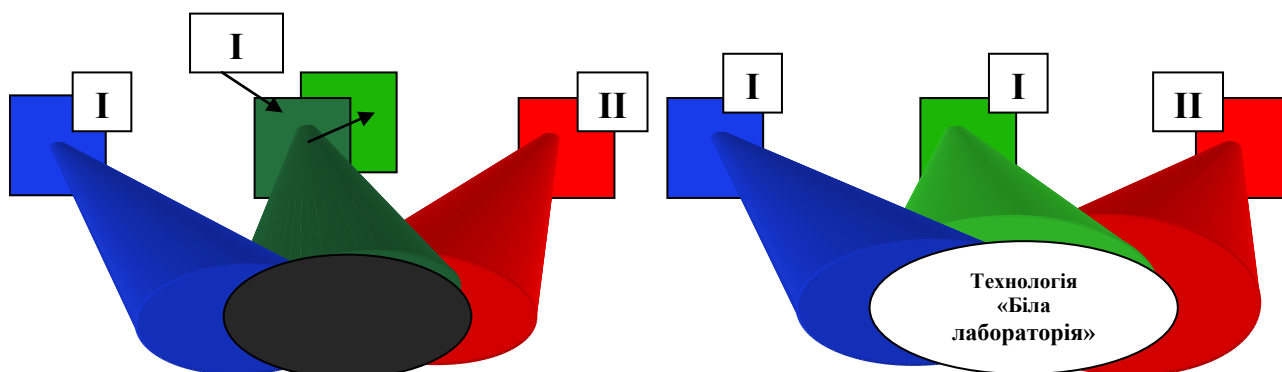
- завдання залишилося невиконаним після декількох самостійних спроб його виконати;

- завдання залишилося невиконаним після звернення до педагога, якому передувало здійснення декількох самостійних спроб виконати завдання;

- здійснення декілька самостійних спроб для виконання завдання, потім звернення за допомогою до педагога та доведення розпочатої роботи до кінця.

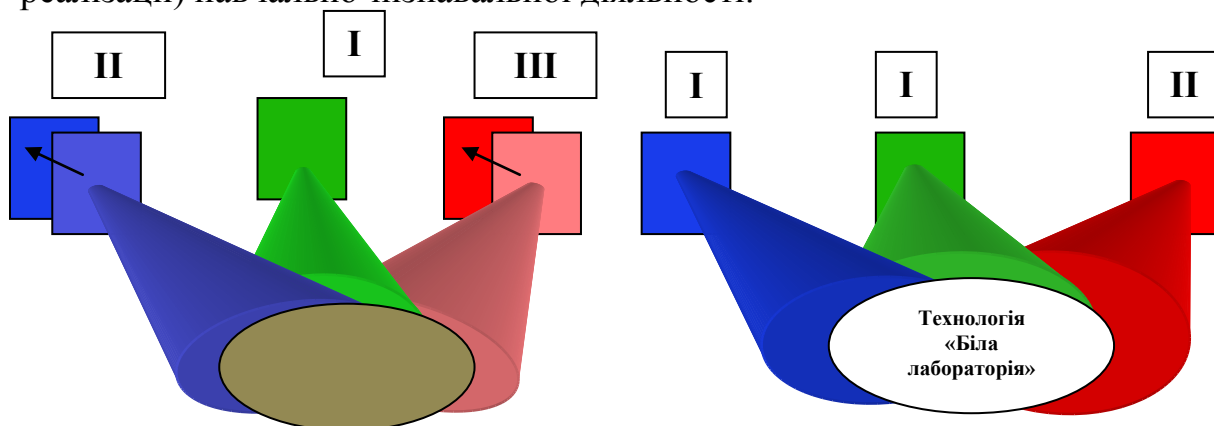
Отже, моделювання навчально-дослідницької діяльності з використанням технології «Біла лабораторія» здійснюється з використанням «мови» кольорів для акцентування уваги на необхідності приведення смислових акцентів у діяльності школярів з учіння до показника «оптимальний, оскільки здійснюється з урахуванням можливостей конкретно визначеного контингенту вихованців і умов навчально-дослідницької діяльності». Попередньо зазначене у повній мірі стосується й поля діяльності педагога, зокрема таких його складових, як викладання та організація і управління навчально-пізнавальною діяльністю вихованців у процесі виконання навчально-дослідницького завдання.

Як показано на рисунках 6 та 7, навіть незначне відхилення від показника «оптимальний» у полі діяльності вихованців (див. рис. 6) або у складових поля діяльності вчителя (див. рис. 7) призводить до небажаного перебігу навчально-дослідницької діяльності.

Рис. 6. Приклад виявлення відхилень у полі діяльності вихованців та приведення процесу учіння до показника «оптимальний» з використанням технології «Біла лабораторія»

У першому випадку вихованцям не було запропоновано завдання творчого рівня навчально-пізнавальної активності, що, у свою чергу, спричинило нереалізованість процесу удосконалення механізмів оперування навчально-дослідницькими вміннями. Натомість, у другому випадку діяльність педагога з викладання не містила вказівки на тривалість виконання завдання, що не сприяло формуванню у вихованців організаційних умінь та свідчило про відсутність урахування схильності вихованців до вияву рефлексивної (імпульсивної чи рефлексивної й імпульсивної разом) швидкості реагування на зміст (засоби чи хід реалізації) навчально-пізнавальної діяльності.

Рис. 7. Приклад виявлення відхилень у полі діяльності педагога та приведення діяльності педагога з викладання та організації й управління навчально-дослідницькою діяльністю вихованців до показника «оптимальний» з використанням технології «Біла лабораторія»

Далі розміщується макет таблиці-матриці моделювання уроку відповідно до авторського бачення технологічного забезпечення

організації навчально-дослідницької діяльності учнів початкових класів в урочний час.

Макет таблиці-матриці моделювання ходу уроку відповідно до авторського бачення організації навчально-дослідницької діяльності учнів початкових класів з використанням технології «Біла лабораторія»

___ клас

Навчальний предмет. _____.

Тема. _____.

Мета: формувати компетентності: ключові (вміння вчитися – ...; загальнокультурна – ...; ...) та предметні (...); розвивати ....; виховувати ...

Особливість проведення уроку: виконання навчально-дослідницького завдання.

Обладнання: _____.

Використана література:

1.

...

Хід заняття

Діяльність педагога з викладання	Діяльність учнів (різні способи учіння)	Діяльність педагога з організації й управління навчально-пізнавальною діяльністю учнів
III	II	I

Додаток 1

Додаток 2

Рис.8. Макет таблиці-матриці моделювання ходу заняття

Висновки. Сучасний педагог – це проектувальник освітнього середовища, на долю якого, за висловом Л. Виготського, випала активна

роль – ліпити, кроїти, різати елементи середовища, поєднувати їх у такий спосіб, щоб вони виконували ту задачу, яку перед собою поставив педагог.

Моделювання уроку з використанням таблиці-матриці спрямовує педагога на планування власної діяльності як поліфункціональної, акцентує увагу не на викладанні тієї чи іншої інформації, а на процесах організації й управління діяльності вихованців, включає механізми передбачення різноспособового учіння дітей та забезпечення умов для вияву ними навчально-пізнавальної активності й навчально-пізнавальної самостійності.

Список використаної літератури

1. Чернецька Т. І. Сучасний урок: теорія і практика моделювання : [навч. посібник] / Т. І. Чернецька. – К. : ТОВ «Праймдрук» , 2011. – 352 с.

Татьяна Чернецкая. Технологическое обеспечение организации учебно-исследовательской деятельности младших школьников на уроке.

В статье рассмотрены сущностное содержание понятия «учебно-исследовательская деятельность» и раскрыты особенности ее организации с использованием технологии «Белая лаборатория» в урочное время.

Ключевые слова: обучение, учение организация и управление учебно-исследовательской деятельностью учащихся начальной школы.

Tatiana Chernetska. Engineering support of educational and research activities arrangement of primary school students in the classroom.

Essential concept of "educational and research activities" and peculiarities of its organization with technology "WhiteLab" are described in the article.

Keywords: teaching, learning, organization and management of educational and research activities of primary school students.